

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Torveporten 2, 4. sal
DK-2500 Valby
Telefon: +45 27 36 90 19
E-mail: post@finansogleasing.dk
www.finansogleasing.dk
CVR nr. 75 36 12 11

Digitaliseringsstyrelsen
Landgreven 4, Postboks 2193
1017 København K
Att. Jens-Peter Riisager

Ønsker til tiltag ift NemID for at undgå svindel med NemID

Vores medlemmer (finansieringsselskaber, forbrugslånebanker etc) oplever, at der foregår svindel med NemID. Denne svindel underbygges af blandt andet flere tidligere og aktuelle sager (Greed-sagen, Hvepsebo-sagen mv.), hvor Nem-ID har være anvendt til svindel ved låneansøgninger samt oprettelse af falske identiteter, som også anvendes til oprettelse af virksomheder via Erhvervsstyrelsen.

Vi har derfor kunnet se en tendens, at Nem-ID anvendes af kriminelle til blandt andet låneansøgninger, hvor det senere viser sig, at formålet med lånet ikke har været reelt, enten har været oprettet på falsk grundlag (falske identitet) eller NemID har være stjålet eller lånt ud af naive borgere (evt. via trusler om vold) – udelukkende med det formål, at anvende Nem-ID til en form for organiseret svindel. Derudover har der forekommet misbrug af ”ægte” identiteter, f.eks. hvepsebo-sagen hvor EU-borgere ”importeres” til Danmark og får oprettet ”legitime” NemID’er af kriminelle bagmænd mhb. på udnyttelse af disse til at optage lån. Endelig ses også eksempler på udenlandske gæstearbejdere, der er i Danmark midlertidigt f.eks. i forbindelse med et byggeri, og som får oprettet et NemID og som, når de skal hjem, ikke skal bruge det mere og ”sælger” det til kriminelle.

For at forebygge svindel med NemID ønsker vi derfor;

1) at der gives øget adgang for virksomheder til oplysninger om NemID-brugeren, herunder bl.a.

- At virksomheder skal kunne se oprettelses- og udløbsdato NemID’et
- om vitale oplysninger i NemID (f.eks. brugers Nemkonto) er blevet ændret

2) at der gives NemID-brugeren øget mulighed for selv at undgå svindel, herunder bl.a.

- øget advisering til NemID-bruger, når vedkommende foretager ændringer i NemID oplysninger

3) at der i forbindelse med udstedelsen af NemID bliver lavet nogle skærpede regler, bl.a. herunder

- øget krav til personligt fremmøde

disse punkter uddybes nedenfor.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Svindeltyper/metoder/modus:

Vores medlemmer har blandt andet konstateret følgende svindeltyper/metoder/modus som nævnes indledningsvis til baggrund:

- **Tvivel om reelt ophold**
 - Vi har konstateret, at i flere sager forsvinder låntager umiddelbart efter oprettelsen af lånet. Fraflytningen sker til udlandet eller en ukendt adresse, og intet betales.
- **Værgemål, svig eller udnyttelse**
 - Vi har en del sager hvor Nem-ID er anvendt uden ejeres viden.
 - Senest 2 sager afgjort i Højesteret hvor personer har fået udnyttet deres identitet af 3. mand, enten ved direkte svig/tyveri eller udnyttelse af mindre bemidlet personer.
- **Ophør af ophold i Danmark**
 - Vi kan se, at personer der fraflytter til bl.a. Østeuropa og ikke EU-lande (specielt i Mellempøsten eller Asien), umiddelbart før fraflytningen tager et forbrugslån, hvor inddrivelsesmuligheder efterfølgende er begrænset eller umuligt.
- **Oprettelse af lån via Nem-ID (PID-validering)**
 - Flere af ovenstående lån, godkendes udelukkende ved PID validering, uden personligt fremmøde, eller modtagelse af fysisk dokumentation (dog evt. suppleret med ”mitigierede tiltag” afh. af risikoniveau jf. AML). Dette da der som udgangspunkt er tillid til, at den fysiske identitet er dokumenteret ved oprettelse af CPR-nummeret og efterfølgende udstedelse af Nem-ID.
- **Falske lønindberetninger**
 - Hvis der i en virksomhed er indsat en direktør eller ejer med en falsk identitet, kan virksomheden anvendes til at underbygge den fiktive identitet ved svindel, så som
 - Ansættelseskontrakter, som anvendes til ophold i Danmark.
 - Falske lønindberetninger, som underbygger en reel indkomst i Danmark

Vi har derfor nogle ønsker, som muligvis kan forbedre sikkerheden og validiteten omkring Nem-ID og udstedelsen af denne:

1) Øget adgang for virksomheder til oplysninger om NemID-brugeren/indehaveren,

Generelt bedre datainformation til virksomheder om NemID-indehaver ved PID valideringen, i form af følgende informationer:

- Oplysninger om oprettelses- og udløbsdato [Det er ofte nyoprettede NemID, der anvendes til svindel].
- Oplysninger om opholdsgrundlag i form af ”Kode” jf. vedlagt vejledning fra Udlændingestyrelsen.
https://blanket.virk.dk/blanketafvikler/orbeon/fr/public_v/15_f9999857fd464e7f68ce26c2c5e81d95d0c30df7/new
- Oplysninger om ophør af ophold i Danmark – Nem-ID bør varsle et kommende ophør samt lukke ned, ved udløbet opholdstilladelse.
 - Der burde ligeledes være en sammenkobling til folkeregisteret, således personer der ikke er lovligt i landet længere, ikke kan stå aktivt i folkeregisteret.

Adgang for virksomheder til (vitaldele af) brugeres anvendelses- og ændringshistorik

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

- Virksomheder bør kunne se om NemID-indehaveren har ændret i sine oplysninger.
- NemID-indehaver har selv pt. adgang til en opdateret anvendelsehistorik såsom ændring af forsendelsesadresse, email-adresse, IP-adresse, mobilnummer skiftet Nemkonto, hvor/hvornår NemID er anvendt på det seneste etc.
 - Denne anvendelsehistorik (eller særligt vitale dele heraf) bør kunne tilgås af virksomheder - via PID-validering – evt. via indsigt i selve oplysningerne eller ved blot få oplyst (via markering eller advisering) om hvorvidt (vitale) oplysninger er blevet ændret (ja/nej/markering).
 - F.eks. bør virksomheder (via PID-validering) i systemet kunne se (evt. via en markering) om kunden har skiftet sin forsendelsesadresse, email-adresse, mobilnummer mv. og særligt om der er skiftet NemKonto for nylig (f.eks. seneste XX tidsinterval). Dette vil gøre det nemmere for virksomhed at opdage og forebygge misbrug af den pågældende NemID.
 - Historikken kan i øvrigt også anvendes af politi til at se et mønster for kriminel adfærd. Dette kunne f.eks. være stor aktivitet fra særligt IP-adresse, der er under mistanke for kriminel aktivitet eller lign.
 - Virksomheder bør også kunne få oplysninger om fra hvilket CPR-nr./NemID en kontooverførsel kommer fra/til

2) NemID-brugerens øgede mulighed for at undgå svindel

Advisering til NemID indehaver om ændrede oplysninger.

- Såfremt der sker skifte af brugers/indehaves oplysninger bør bruger/indehaver få en notifikation herom via sms/email/eboks. Dette kan måske advare indehaver om at oplysninger er ved at blive misbrugt. Notifikation kunne sendes til en mail/sms som indehaver selv har indtastet i systemet eller til indehavers e-boks. For at undgå at en kriminel (der overtaget et offers NemID) kan ændre i email/sms oplysningerne (for at undgå notifikationen til offeret), bør sms/email sendes til den oprindeligt indtastede mail/sms samt eboks.
- OBS – Ved ændring af vitale oplysninger ex. adresse via nettet, bør bruger underrettes via fysisk brev. Dette for at undgå, at en 3. mand ikke kan foretage alt online på en udnyttet identitet.

Kobling til andre registre

- Det ønskes, at NemID systemet kunne kobles til tinglysning og personbog og evt. , herunder om personer er under værgemål. Begrundelsen herfor er at personer under værgemål udnyttes af svindlere til at optage lån. Såfremt låneudbydere kunne se at en NemID-indehaver er under værgemål kunne dette være en advarsel om forsigtig lånepolitik til vedkommende.

Sammenhæng mellem NemID og Nem-konto

- Der bør efter vores opfattelse være en tættere tilknytning mellem CPR-nr, NemID og Nem-kontoen f.eks. således at ens Nemkontoen er oprettet af samme cpr nr, og ikke som nu, hvor en nemkonto kan være oprettet af et andet cpr nr. Hvis nemkontoen og cpr nummer hænger sammen, undgår man de sager, hvor nemkontoen ændres til en konto, der tilhører en anden person.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

- Særligt **skifte af Nemkonto** er en vigtig oplysning, da dette gøres af kriminelle for at overføre penge lånt på falsk grundlag til egen konto. De kriminelle stjæler NemID, ændrer nemkonto og optager forbrugslån og overfører penge til egen konto. Vi mener slet ikke man bør kunne skifte NemKonto jf. nedenfor
- Til et Nem-ID bør være tilknyttet en Nem-konto, som kun kan ændres via Nem-ID og efterfølgende brev til personen (samt evt. en advisering herom via sms/mail/e-boks).
- Virksomheder bør (via PID-validering) kunne se i systemet (via en markering) om kunden har skiftet sin NemKonto for nylig (f.eks. seneste XX tidsinterval)
- Oplysninger om fra hvilket CPR-nr./NemID en kontooverførsel kommer fra/til
- I forhold til NemID's tilknytning til CPR-nr. så burde et finansieringsselskab (långiver) som minimum få en advarsel omkring at kundens NemKonto er tilknyttet en konto som det pågældende långivers kunde ikke er indehaver af, således at långiver har mulighed for at bremse en evt. overførsel, - det vil kunne hjælpe med at sikre, at pengene rent faktisk bliver overført til kunden. Samme interesse må offentlige instanser der overfører ydelser til borgernes NemKonto have.

Beskyttelse af "svage" borgere mod udnyttelse af deres NemID – opret fuldmagt

- Vi vil gerne foreslå at personer, der har svært ved at overskue konsekvenserne af deres handlinger f.eks. personer, der bor på bosteder eller andre svage borgere (f.eks. ældre eller lign) havde NemID via fuldmagt. Er det korrekt forstået at så er det kun værgeren der kan underskriv f.eks. låneaftaler? I givet fald kunne vores medlemmer sikre sig, at de (svage borgere) ikke udleverer deres NemID til en anden person, fordi de ikke forstår konsekvensen af at dele så personfølsomme oplysninger med en anden person.
- Derudover ønskes en form for "warning"/markering omkring, at der på dette cpr-nr. er oprettet "NemID fuldmagt", idet låne virksomhed i givet fald ville have mulighed for at være ekstra opmærksomme på hvem der godkender/underskriver lån til og på hvilken baggrund.
- Udstedelsen af fuldmagt kræver initiativ fra den svage eller dennes pårørende, hvilket kunne hjælpes via kampagner eller lign fra rette organisationer/myndigheder. Det kunne også overvejes om myndigheden i udstedelsessituationen kunne betinge udstedelsen af en NemID til en "svag" borger at denne kun kunne ske via fuldmagt fra en pårørende.

3) Skærpede regler ved udstedelse af NemID

Bedre sikkerhed ved oprettelsen og anvendelsen af Nem-ID

- Personligt fremmøde ved udstedelse af et CPR-nummer
 - I dag kan man blandet andet søge et skatteCPR-nummer online via Skattestyrelsens hjemmeside, og modtage dette med posten.
https://blanket.virk.dk/blanketafvikler/orbeon/fr/public_v/15_f9999857fd464e7f68ce26c2c5e81d95d0c30df7/new
- Ønske om yderligere oplysninger ved oprettelse af NemID-Identiteten.
 - Øget krav om personlig fremmøde.
 - Udenlandske identifikationsnøgler, pas-nummer eller TIN-nummeret, dette nummer er unikt om kan ikke ændres.
 - Anvendelse af fingeraftryk, øjeniris, biometri, DNA i fremtiden.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

- Oplysninger om mail og telefonnummer.
 - Der bør kontrolleres, om både mail og telefonnummer er aktive, ofte anvendes disse kun kort tid, hvis en 3. mand er inde over.
 - Taletidskort kan være en indikation på misbrug, hvorfor et telefonnummer, som anvendes til identifikation - kun bør kunne anvendes hvis det er registreret i et teleselskab.
- Særlig beskyttelse af ”svage” borgere i udstedelsessituationen jf. ovenfor. En virksomheden kan via cpr registret få at vide om en person er under værgemål. Men vi kunne godt tænke os at folk, der f.eks. bor på Bosteder, var under *fuldmagts NemID*.
- Det ønskes, at NemID systemet kunne kobles til tinglysning og personbog, herunder om personer er under værgemål. Begrundelsen herfor er at personer under værgemål udnyttes af svindlere til at optage lån. Såfremt låneudbydere kunne se at en NemID-indehaver er under værgemål kunne dette være en advarsel om forsigtig lånepolitik til vedkommende.

Vi vil gerne anmode om at komme til et dialogmøde med Digitaliseringsstyrelsen og drøfte ovenfor nævnte idéer og løsningsforslag.

Med venlig hilsen

Thomas Benjamin Johansen
Chefkonsulent
Finans og Leasing
Mobiltelefon: +45 27 36 90 19
E-mail: tbj@finansogleasing.dk